

DĚLAT
DOBŘÝ SOFTWARE
NÁS BAVÍ

PROFINIT

Testování

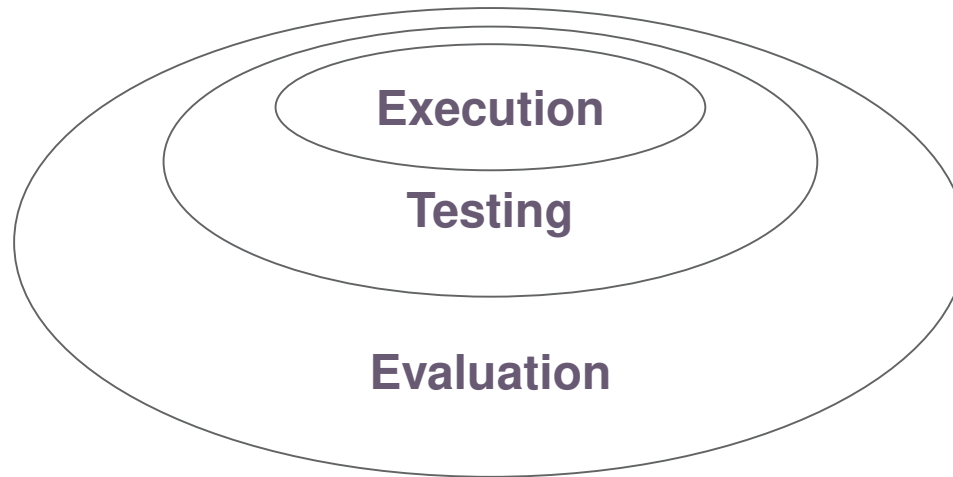
Kolektiv autorů

listopad 2018

Schematický pohled

Co je Software testing?

- Zkoušení / simulace provozu SW
- Ustanovení důvěry v to, že SW dělá co má, a nedělá, co nemá
- Analýza SW s cílem nalézt chyby a problémy
- Měření funkcionality a kvality SW
- Zhodnocení atributů a schopností SW, zda dosahují požadovaných či akceptovatelných výsledků
- Inspekce, stejně jako provádění testů kódu

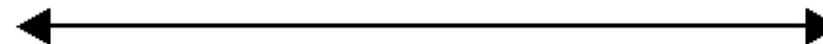

Softwarový proces

PROJECT MANAGEMENT / QUALITY ASSURANCE / DOCUMENTATION / CONFIGURATION MANAGEMENT / RELEASE MANAGEMENT / DEVOPS

Time

LCO

LCA

IOC

Stages

Process Activities

Requirements Capture

Analysis & Design

Implementation

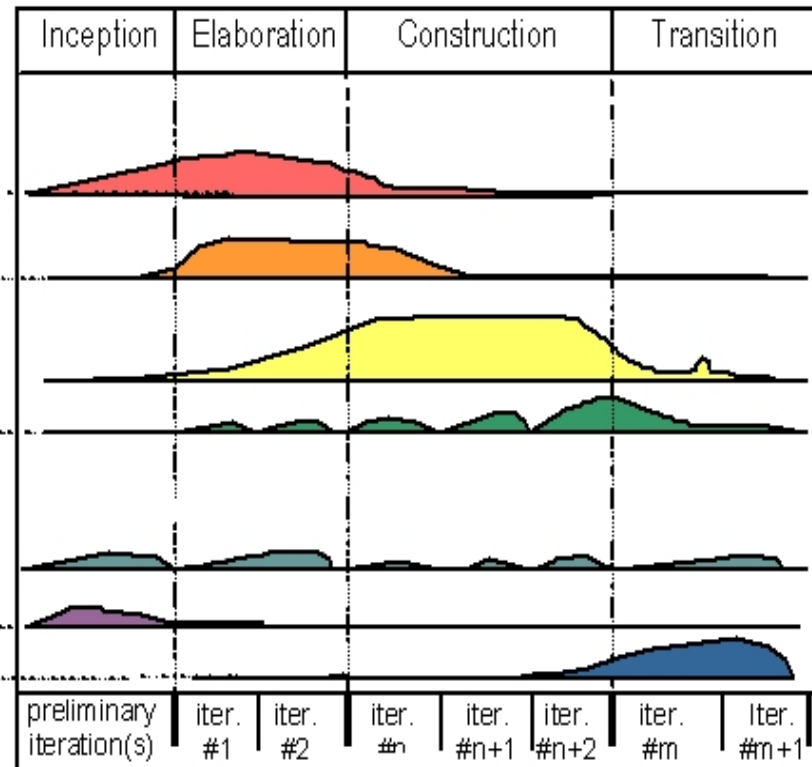
Test

Supporting Activities

Management

Environment

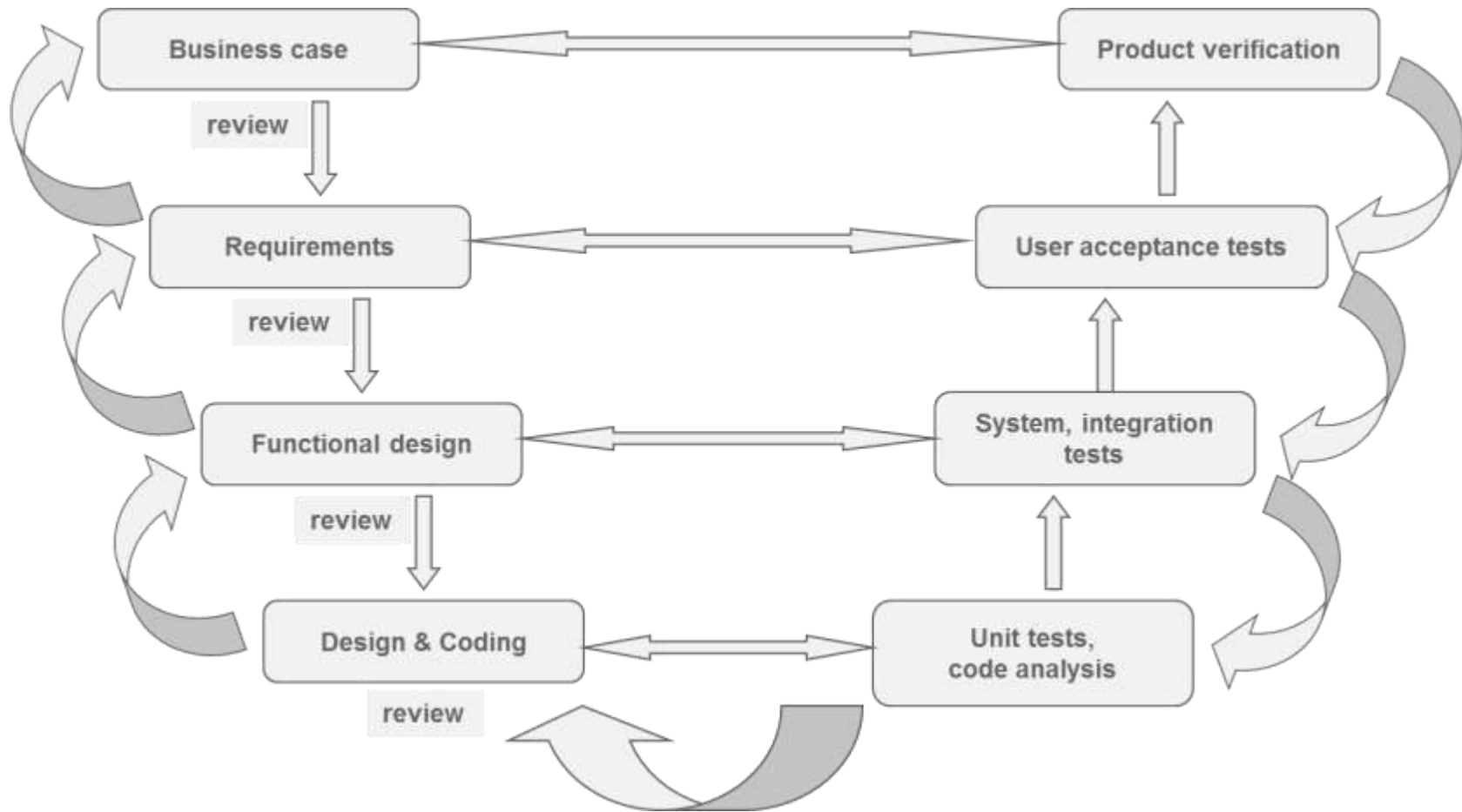
Deployment

Iterations

preliminary iteration(s) | iter. #1 | iter. #2 | iter. #n | iter. #n+1 | iter. #n+2 | iter. #m | iter. #m+1

Načasování testů aneb „V – model“

Základní pojmy

Test plan (plán testů)

- Definuje strategii testů, vždy obsahuje Test coverage (**co** testovat, co netestovat), Test methods & tools (**jak** testovat a pomocí jakých nástrojů), Test responsibilities (**odpovědnosti**)

Test case (testovací případ)

- Množina podmínek, za kterých tester určí, zda aplikace či systém funguje korektně či nikoliv

Test script

- Množina instrukcí (kroků), které budou provedeny na testovaném systému s cílem zjistit, zda systém funguje, jak je očekáváno

Test data (testovací data)

- Data speciálně identifikovaná pro využití v rámci testovacího případu

Test report (výsledky testu)

- Výsledek jednoho či více testů obsahující minimálně identifikaci testu a jednoznačný výsledek společně s komentářem, je-li třeba

Základní principy

- Kompletní testování není možné
- Práce testerů je kreativní a náročná
- Testování je „řízeno“ riziky
- Analýza, plánování a návrh jsou důležité
- Motivace je důležitá
- Čas a zdroje jsou důležité
- Časování přípravy testů hraje velkou roli
- Měření a sledování „pokrytí“ je důležité

Typologie testů

○ Tři různé dimenze

- co testujeme za konfigurační jednotku
- jaký aspekt konfigurační jednotky testujeme
- s jakým cílem testujeme

- Unit testy
- Integrační testy
- Systémové testy
- Akceptační testy
 - Uživatelské
 - Operační
 - ...

- Regresní testy
- Kvalifikační testy
- ...

- Funkční testy
- Výkonové testy
- Bezpečnostní testy
- Testy dostupnosti
- Testy spolehlivosti
- ...

?

The background of the slide is a dark gray field filled with numerous overlapping, translucent, light gray geometric shapes. These shapes, which include rectangles, squares, and irregular polygons, are oriented in various directions, creating a complex, layered, and crystalline visual effect. The text is centered horizontally and vertically over this pattern.

Začínáme testovat

Základy základů

Pozitivní vs. Negativní testy

- funguje, co fungovat má
- nefunguje co fungovat nemá
- neomezovat se na „přípustné“ hodnoty, operace, ...
- vždy zkoušet, jak se SW chová v případě „nepřípustných“ hodnot, operací, ...

Black box

- Testujeme oproti „rozhraní“
- Nezajímá nás implementace
- Robustnější
 - není nutné často upravovat

vs.

White box

- Strukturální testy
- Přihlížíme k implementaci
- Křehčí
 - změna implementace je rozbije
- „path“ testing

Boundary and Equivalence Analysis

- Testů je příliš mnoho → **Partitioning** (rozdělení testů do **tříd ekvivalence**)
- Provádění více testů ze stejné skupiny je **redundantní**
- Volba **nejvhodnějšího reprezentanta** skupiny - ten s max. pravděpodobností odhalení chyby
- **Hraniční testovací případy** jsou obvykle velmi mocné a identifikují často chyby

Testovací techniky

Testovací techniky / paradigmatata

- Definuje typy testů, které jsou relevantní a zajímavé
 - Vytváří určitý způsob myšlení a přístup k testování
 - Implicitně určuje limity co je relevantní, zajímavé nebo možné
- Existuje velké množství technik, cca 150
- Překrývají se

Jak je využíváme ke tvorbě testů ?

- Analýza situace
- Modelování testovacího prostoru
- Volba pokrytí
- Konfigurace testovacího systému
- Provoz testovacího systému
- Pozorování testovacího systému
- Zhodnocení výsledků testu

Testovací technika
je **recept** pro
provádění těchto
činností s cílem
objevit něco,
co stojí za reporting.

Výběr vhodné techniky

Záleží na několika aspektech

- Požadavky na testy
- Atributy testů
- Kontext vývoje
 - Elementy produktu
 - Kritéria kvality
 - Rizika
 - Omezení projektu

Příklad

- Funkce stejně důležité
- Chyby stejně závažné
- **Která varianta je lepší ?**

Variant I
Variant II

	Nalezeno před releasem
Funkce A	100
Funkce B	0
Funkce C	0
Funkce D	0
Celkem	100
Funkce A	50
Funkce B	8
Funkce C	8
Funkce D	8
Celkem	74

Výběr vhodné techniky

Varianta I

	Nalezeno před releasem	Nalezeno později	Celkem
Funkce A	100	0	100
Funkce B	0	16	16
Funkce C	0	16	16
Funkce D	0	16	16
Celkem	100	48	148

Varianta II

Funkce A	50	50	100
Funkce B	8	8	16
Funkce C	8	8	16
Funkce D	8	8	16
Celkem	74	74	148

Výběr vhodné techniky

Požadavky na testy

- Najít důležité bugy, aby byly odstraněny
- Pomoci udělat ship / no-ship rozhodnutí
- Ověřit interoperabilitu s jiným produktem
- Minimalizovat náklady na technickou podporu
- Ověřit shodu se specifikací
- Změřit kvalitu
- ...

Jak vybrat vhodnou techniku

Atributy testů

- **Power** – vysoká pravděpodobnost nalezení problému, pokud existuje
- **Valid** – odhalí skutečné chyby
- **Value** – odhalí chyby důležité pro uživatele
- **Credible** – odpovídá očekávanému chování uživatele
- **Representative** – odpovídá tomu, čeho si uživatel nejpravděpodobněji všimne
- **Non-redundant** – reprezentuje skupinu testů, které se zaměřují na stejné riziko
- **Motivating** – „klient“ bude chtít chyby nalezené testem opravit
- **Performable** – proveditelný v souladu s návrhem
- **Maintainable** – udržovatelný při změnách systému
- **Repeatable** – snadno a levně znovupoužitelný
- **Pop** (Karl Popper) – odhalí věci týkající se základních či kritických předpokladů
- **Coverage** – vyzkouší systém způsobem, kterým to nečiní jiné testy
- **Easy to evaluate** – snadné a jasné vyhodnocení
- **Appropriately complex** – dostatečná komplexnost
- **Accountable** – obhajitelnost, prokazatelnost testu
- **Supports troubleshooting** – poskytuje užitečné informace k ladění nalezených problémů
- **Cost** – přímé náklady, čas a pracnost
- **Opportunity cost** – náklady, které se ušetří provedením testu

Dominantní „techniky“

- Function
- Specification-based
- Domain
- Risk-based
- Scenario
- Stress
- User
- High volume automated
- Exploratory
- Regression

Regresní testování není technika sama o sobě, jde o využití testů vytvořených dle jiných technik, zde explicitně vytaženo pro svou důležitost ...

Plánování testů

Plánování testů

Jak neuspět

- Zapomenout, že testují lidé
- Předstírat, že testeři jsou odpovědní za kvalitu, nikoli management
- Diktovat datum spuštění bez ohledu na reálná omezení projektu
- Hodnotit testerů podle počtu nalezených chyb
- Nedostatek vzdělávání pro testery
- Oddělit vývoj a testování

Plán testů

- Kolik času vyhradit na testování ?
- Co všechno má být v plánu testů ?
 - **Test coverage** (co testovat)
 - **Test methods and tools** (jak testovat)
 - **Test responsibilities** (odpovědnosti)

Návrh testovacích případů

Návrh testovacích případů

Jak neuspět

- Malá diverzita použitých technik
 - Pouze specification based testing
 - Pouze function testing
- Příliš detailní testovací skripty
 - Malá volnost pro kreativitu testera
 - Malý prostor pro „náhodu“
 - Obtížná udržitelnost
- Exploratory testing bez patřičného vzdělávání
- Oddělení návrhu a provádění testů
- Ignorování existujících rizik

Jak má vypadat testovací případ ?

- Viz techniky testování
- Viz atributy testu
- Míra detailu
- Testovací data
- Standardní struktura

Provádění a vyhodnocení testů

Provádění testů

Kdy začít testovat ?

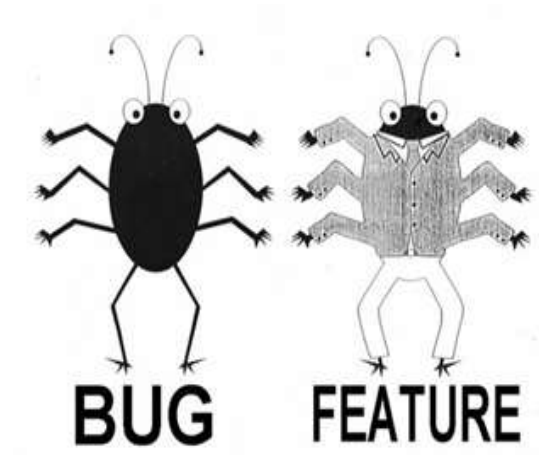
- Plánovaný harmonogram vs. realita
 - zpoždění dodavatele
 - čekat nebo začít dříve ?
- Dobré časování je zásadní
 - příliš **pozdě** → problém se splněním termínů, málo času na testování
 - příliš **brzo** → nestabilní SW, zbytečně vynaložený čas a práce testerů

Trouble ticketing, bug reporting

Základní pravidla

- Evidence **všech** nalezených **issues**
- Jediné místo pravdy
- Nejde jen o to nahlásit issue, důležité je udělat to tak, aby bylo možné jej
 - nasimulovat a
 - **opravit**
- Schopnost odlišit chyby, které „proklouznou“
- Trouble ticketing → Bug tracking ?

Příklady reálných bug reportů

- › *Nelze se přihlásit. Na klávesnici nelze zadat znak €*
- › *Zařízení MGHA12 má ožužlanou tužku*
- › *Nepřišel exot*
 - *Správná formulace by byla „OK4765 13.8. nepřišel EXOT“.*
- › *Na ODP se špatně aplikuje pro rata*
- › *Vždycky když jsem před hangárem F, tak to posílá blbé časy.
Příjem signálu dobrý*
- › *Komentáře: vybrat dokument, nezadat komentář – uložit. Validací hláška: "Text komentáře není vyplnen"*

Reportování výsledků testů

- Standardizovaný test report
- Celkové zhodnocení testovaného SW
- Dopad nedostatků na projekt, systém, ...
- Detailní výsledky
 - Nalezené problémy
 - Odchyłky od testovacích případů
- Log testů (provedené testy, průběh testů, ...)

Řízení průběhu testů

Řízení průběhu testů

- Klasické aktivity jako v případě Project managementu
 - Alokace zdrojů
 - Dynamické přidělování a plánování práce
 - Reakce na problémy
 - Zlepšování procesu testování
 - Snaha optimalizovat
 - ...
- ➔ Musíme vědět „**jak na tom jsme**“ !

„Kolik testování jste na projektu už udělali?“

„Jak a podle čeho měřit rozsah testování?“

„Co je to rozsah testování ?“

Řízení průběhu testů

Co je to rozsah testování ?

- Typicky odpovědi založené na
 - **Produkt:** „Otestovali jsme 70% řádek kódu“
 - **Plán:** „Provedli jsme 65% testovacích případů“
 - **Výsledky:** „Našli jsme 753 chyb“
 - **Pracnost:** „Pracovali jsme 3 měsíce 60 hodin týdně, provedli jsme 8956 testů“
 - **Kvalita testování:** „Beta testeři našli 28 chyb, které nám unikly, naše regresní testy se zdají neefektivní“
 - **Rizika:** „Dostáváme spoustu stížností od Beta testerů, stále máme otevřených přes 500 problémů, produkt nebude do 3 dnů připraven ke spuštění“
 - **Projektová historie:** „V tento moment jsme na předchozích projektech měli 12% nalezených problémů stále otevřených, stejné by to mělo být i teď“

Měření rozsahu testování

- Žádná metrika není dokonalá
- Řešením z praxe je ... ?
 - ... kombinace více různých metrik ...
 - pokrytí, pracnost, výsledky, rizika, potíže, ...

The background of the slide is a dark gray field filled with numerous overlapping, translucent, light gray geometric shapes. These shapes, which include rectangles, squares, and polygons of various sizes and orientations, are scattered across the entire frame, creating a complex, layered, and crystalline visual effect. The text is centered over this background.

Automatizace v kontextu testování

Automatizace exekuce testů

- Snaha automatizovat testy již mnoho desítek let
- Proč ?
 - Opakovatelnost a konzistence testů → stejné vstupy a podmínky nezávisle na počtu opakování, odpadá problém s motivací lidí k opakování stejných testů
 - Praktická znovupoužitelnost testů → lze opakovat stejný test v různých prostředích, v různých konfiguracích, s mírně modifikovanými vstupními daty, ... a znovuspuštění testu je levné
 - Praktické baseline testy → automatizace umožňuje spustit velmi „hutnou“ sadu testů, umožňují efektivně provádět regresní testování

Automatizace regresních testů

- Velice častý scénář
- Typický průběh automatizace
 - Vytvořit testovací případ
 - Manuálně jej spustit a ověřit výstup
 - V případě selhání nahlásit chybu
 - V případě úspěchu „uložit“ výsledek
 - Opakovaně spouštět test a výsledky porovnávat s uloženými, hlásit chybové situace
 - Udržovat automatický test

Je to skutečně automatizace ?

- Analýza programu
- Design testu
- První spuštění testu
- Uložení výsledků
- Dokumentace testu
- Znovuspuštění testu
- Vyhodnocení výsledků
- Údržba testu

Co z toho vlastně
dělá stroj ?

Automatizace regresních testů

Ne pro automatizaci ...

- Tvorba testovacích případů je drahá
- Vyžaduje velmi technicky zkušené členy týmu
- Vyžaduje dobře definované a stabilní rozhraní
- Vyplácí se pozdě (výhody automatizace v release N se vrací až v release N+1)
- Regresní testy mají často menší Power než nové testy
- ...

Kdy může mít smysl ? Vždy otázka ROI !

- Smoke testing (**Continuous Integration**)
- Configuration testing (HW SW compatibility)
- **Variace** (viz. debata o Stochastic testing)
- Stress testing
- Load testing
- **Příprava testovacího prostředí** (data, ...)
- ...

Nástroje pro automatizaci testů

Unit a integrační testy

- [JUnit](#), [TestNG](#), [jMock](#), [EasyMock](#), [DbUnit](#), ...

Statická analýza kódu

- [Findbugs](#), [PMD](#), [JDepend](#), FoxCop, ...

Funkční testy – tlustý klient

- [Selenium](#), HP QuickTest, IBM Functional Tester, ...

Funkční testy – tenký klient

- HP QuickTest, IBM Functional Tester, White, Autolt, ...

Výkonové testy

- [JMeter](#), [DieSELtest](#), [QALoad](#), ...

Komplexní řešení

- HP Test Suite, IBM/Rational Test Suite, ...

Příprava testovacího prostředí

- IBM Optim, Grid-Tools DataMaker, Oracle Datamasking, ...

The background of the slide is a dark gray, textured surface. It is covered with numerous overlapping, translucent, light gray geometric shapes. These shapes are primarily rectangular and polygonal, resembling architectural elements or crystalline structures. They are scattered across the frame, with some appearing more prominent than others due to their position and opacity. The overall effect is a complex, layered, and abstract composition.

Goodies

MATERIÁLY SWENG

TESTING

ČLÁNKY

- [What Is Software Testing? And Why Is It So Hard?](#) – absolutní klasika, jejímž autorem je guru v oblasti testování, James A. Whittaker, který řeší problematiku testování pro společnosti jako Google nebo Microsoft
- [What Is a Good Test Case](#) – velmi zdařilý (a krátký) článek, který srozumitelně a současně nezjednodušeně popisuje problematiku vytváření testovacích případů
- [Little Book of Testing – Volume I](#) – jasná a srozumitelná, obsahuje mnoho nahuštěných informací a dobrých rad pro každého, kdo přichází s testováním do kontaktu
- [Little Book of Testing – Volume II](#) – pokračování prvního dílu, obsahuje další pokročilá témata
- [Software Test Planning and Management Guide](#) – průvodce tvorbou a managementem plánu testů vytvořený ve Space and Naval Warfare Systems Center San Diego

CHECKLISTS

- [CxCheck_TestPlan.pdf](#) – checklist firmy Construx vhodný pro vytváření plánu testů

TEMPLATES

- [CxTemp_TestPlan.doc](#) – template firmy Construx pro plán testů
- [IEEE_TestPlanTemplate.pdf](#)
- [MIL-STD-498_SwTestDescriptionTemplate.doc](#)
- [MIL-STD-498_SwTestPlanTemplate.doc](#)
- [MIL-STD-498_SwTestReportTemplate.doc](#)
- [SPAWAR_SwTestPlanTemplate.doc](#)
- [SPAWAR_SwTestReportTemplate.doc](#)

Všechny odkazované materiály jsou poskytnuty výhradně za účelem výuky softwarového inženýrství.

OBLASTI SWENG

- › Project and process
- › Project management
- › Documentation
- › Quality assurance
- › Configuration management
- › **Testing**
- › Construction
- › Architecture and design
- › Requirements
- › Obecné, přehledové

Diskuze

Děkujeme za pozornost

PROFINIT

Profinit, s.r.o.
Tychonova 2, 160 00 Praha 6

Telefon
+ 420 224 316 016

Web
www.profinit.eu

LinkedIn
linkedin.com/company/profinit

Twitter
twitter.com/Profinit_EU